

OBISK PORTA

Raziskovalna naloga

Interdisciplinarno področje:

ekologija z varstvom okolja, turizem in ekonomija

Avtorji:

Saša Arh, 9. r, Mina Rozman Hadžič, 9.r, Neža Ribnikar, 7.r

Mentorici:

Urška Repinc, univ. dipl. bibl., Mojca Rozman, prof. razr. p.

Bohinjska Bistrica, april 2012

Kazalo

Kazalo.....	- 2 -
Povzetek.....	- 3 -
Abstract	- 3 -
UVOD	- 4 -
RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN METODE IN CILJI DELA.....	- 5 -
POT DO PORTA	- 6 -
PORTUGALSKA.....	- 7 -
BIVANJE V PORTU PRI VRSTNIKIH IN NJIHOVIH DRUŽINAH	- 9 -
KAKO SMO DOŽIVELI OBISK ŠOL	- 11 -
OBISK PARKOV POVEZANIH S TEMO PROJEKTA.....	- 14 -
Mestni park	- 14 -
São Jacinto Dunes Natural Reserve	- 16 -
GAIA – biološki park.....	- 17 -
Razstava	- 18 -
POT DOMOV.....	- 21 -
VTISI S POTOVANJA.....	- 22 -
SKLEP	- 23 -
VIRI IN LITERATURA:.....	- 23 -

Kazalo slik

Slika 1: Postanek v Monte Carlu.....	- 6 -
Slika 2: Portugalska zastava	- 7 -
Slika 3: Porto ponoči	- 8 -
Slika 4: Staro mesto Porto	- 8 -
Slika 5: Prizor iz stare železniške postaje.....	- 8 -
Slika 6, Slika 7: Učenci iz obeh portugalskih šol, ki so sprejeli nas in turške učence	- 10 -
Slika 8: Portugalski koordinater projekta Rui, v ozadju zastave sodelujočih dežel	- 11 -
Slika 9,Slika 10, Slika 11Slika 12, Slika 13: Prizori iz prvega dopoldneva v šoli	- 12 -
Slika 14, Slika 15: Oglad druge šole	- 14 -
Slika 16, Slika 17,Slika 18: Prizori iz parka ob mestu	- 15 -
Slika 19: Mentorice; dve češki in naša	- 15 -
Slika 20, Slika 21, Slika 22, Slika 23, Slika 24: Slika 25: Slika 26: Slika 27: Prizori iz parka Gaia	- 18 -
Slika 28: Portugalska mentorica Ana in češka Gabriela.....	- 19 -
Slika 29: Otvoritev razstave	- 19 -
Slika 30, Slika 31, Slika 32, Slika 33: Portugalska razstava na naši šoli	- 21 -
Slika 34: Sagrada Familia- znamenita katedrala v Barceloni.....	- 21 -

Povzetek

Naloga opisuje obisk mesta Porto, ki je potekal v okviru projekta Ogrožena biotska pestrost Evrope (EBE). Projekt spada med Comenius Šolska partnerstva, to je ena od aktivnosti programa agencije Cmepius (Center RS za mobilnost in evropske programe), ki skrbi za izvajanje Evropskih projektov. Porto je obiskalo šest učencev z mentorico.

Tam smo se družili z učenci dveh šol iz Porto in še z učenci, ki so tja pripotovali iz Češke, Finske in Turčije. Glavni namen je bil spoznati narodni park, ki obsega obalni pas ob mestu Porto, imenovan São Jacinto Dunes Natural Reserve. Zanimive so bile tudi druge naravne in kulturne znamenitosti Porto, življenje na obeh šolah in na domovih vrstnikov ter tudi pot tja in nazaj.

Ključne besede: Porto, narodni parki, biotska pestrost

Abstract

The assignment describes the visit of Porto. It was a part of Project Endangered Biodiversity of Europe (EBE). It is included in Comenius School Partnership, the activity led By Cmepius (Centre of the Republic of Slovenia for Mobility and European Educational and training Programmes). There were six pupils with their mentor visiting Porto.

There they were together with pupils from two Porto schools, and pupils coming there from Check, Finland and Turkey. The purpose was to get acquainted with National parks, also São Jacinto Dunes Natural Reserve. It was very interesting to see other cultural and natural beauties in Porto. Life with Porto families was unforgatable, and also the way there and back home.

Key words: Porto, National Parks, biodiversity

UVOD

V mesecu oktobru smo obiskali Portugalsko, bolj natančno mesto Porto. Obisk Porta je del mednarodnega šolskega projekta imenovanega Ogrožena biotska pestrost Evrope. Program poteka v okviru Comenius šolskih partnerstev. Namen teh projektov je izboljšati znanje iz izbrane teme projekta; spoznavati učence iz drugih kulturnih okolij, izboljševati znanje tujega jezika, pridobivati spretnosti v uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije, znati se v novih zanimivih situacijah. Projekt traja dve leti. Pripravile smo ga šole iz naslednjih dežel: Portugalska, Češka, Turčija in Finska ter naša. Vse sodelujoče šole so v krajih, kjer so blizu občutljiva varovana območja. Projekt bo trajal dve leti in v teh dveh letih se bodo zvrstili obiski v vseh omenjenih deželah. Učenci ob tem spoznavamo občutljive lepe pokrajine, rastlinske in živalske vrste, ki v teh okoljih živijo; učimo se o tem, zakaj in kako naj jih ohranjamo. Pomembna pa ni samo tema projekta, učenci in učitelji izboljšujemo spretnosti tudi na področju timskega dela, odnosov med ljudmi, planiranja in izvajanja projektnih aktivnosti ter uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije. Sodelovanje v partnerstvu šol iz različnih držav ponuja tudi priložnost komuniciranja v tujem jeziku in izboljša motivacijo za učenje jezikov. Projekt je financiran s sredstvi Evropske Unije. Prvega obiska se nas je udeležilo po šest učencev omenjenih dežel. Od teh šestih učencev iz naše šole smo se tri učenke, to smo Saša Arh, Mina Rozman Hadžič in Neža Ribnikar, odločile, da bomo svoje vtise zbrale in strnile v raziskovalni nalogi. Tako si želimo, da bi čim manj dogodkov s poti šlo v pozabo in da bi nam teden v Portu čimbolj in za dolgo ostal v lepem spominu. Učenci, ki smo obiskali Porto, smo že prejšnja leta sodelovali pri šolskih projektnih in raziskovalnih nalogah.

V nalogi bomo najprej opisali našo pot proti cilju. Ker smo potovali s kombijem, smo si že spotoma lahko ogledovali zanimivosti, tako med samo vožnjo kot ob postankih.

Opisali bomo, kako so nas sprejeli vrstniki in njihove družine, pri katerih smo stanovali, opisali bomo dve šoli, v katere hodijo naši vrstniki, ki so nas gostili. Opisali bomo tudi naravne parke, ki smo si jih ogledali ter tudi zadnji delovni dan na eni od šol, ko smo na

podlagi naših nastalih fotografij pripravljali razstavo. Dotaknili se bomo poti nazaj domov in na koncu strnili naša razmišljanja o doživetem.

Glavna tema projekta, v okviru katerega je potekalo potovanje v Porto, je ekološka: Ogrožena biotska pestrost Evrope, vendar je naše celotno potovanje obsegalo tudi druge stvari, stvari, ki so zanimive v turističnem smislu. Pravzaprav turiste tudi zanimajo kraji, kjer jim je zanimiva biotska pestrost predstavljena. Zaradi obeh omenjenih pogledov v nalogi, jo uvrščamo v interdisciplinarno področje, sestavljeno iz obeh pravkar omenjenih področij: ekologija z varstvom okolja ter turizem in ekonomija.

RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN METODE IN CILJI DELA

Naša raziskovalna vprašanja so naslednja:

- *Kaj nam obisk tujega kraja lahko pove o varovanju okolja, predvsem o pomenu varovanih območij?* To vprašanje je povezano s samo temo projekta, ki je razlog našega potovanja.
- *Kako živijo naši vrstniki na Portugalskem? Kako poteka njihovo šolanje?* Od obiska Porta smo pričakovali, da se bomo seznanili tudi s tamkajšnjim načinom življenja, da bomo opazili kulturne razlike med nami.
- *Kakšen se nam zdi obisk Portugalske kot »turistično doživetje«?*

Metode dela:

- Opis doživetja: poti, dogodkov.
- Branje ustrezne literature
- Intervju z učenci, ki so poleg nas treh obiskali Porto.

Cilji dela:

- Na ta način želimo urediti vtise s potovanja.
- V raziskovalni nalogi urejene vtise želimo predstaviti drugim učencem na šoli, pa tudi staršem in drugim v naši okolici.

POT DO PORTA

Na pot smo se odpravili v petek 7. oktobra 2011 zjutraj. Potovali smo s kombijem, vanj pa je bilo potrebno spraviti vso našo prtljago, kar ni bilo lahko, saj je močno deževalo. Poslovili smo se od ravnateljice in se odpeljali proti italijanski meji. Večkrat smo se ustavili na postajališčih še v Sloveniji, da bi se oskrbeli tudi z gorivom in drugimi potrebnimi stvarmi za pot. Na začetku poti v Italiji je bilo sicer nekaj nevšečnosti, ker smo morali po daljšem obvozu zaradi nevšečnosti na eni od cest. Kljub vsemu smo bili popoldne že zelo dobre volje, saj je v Italiji pa izza oblakov že posijalo sonce, ko smo dobili novico iz Bohinja, da je zapadel prvi sneg, nam pa je bilo že kar pošteno vroče. Zvečer okoli devete ure smo prispeli v Francijo v mesto Nica. Spali smo v hotelu Formula 1. Bili smo v pričakovanju naslednjega dne, saj smo si ogledali znano mesto Monte Carlo. Sprehodili smo se mimo obale z mogočnimi jahtami in občudovali drage avtomobile, se povzpeli do gradu in videli tudi najstarejšo igralnico.

Slika 1: Postanek v Monte Carlu

Pot smo kasneje nadaljevali proti Španiji, do mesta Bilbao. Tudi tam smo prenočili v hotelu Formule 1, saj je veriga teh hotelov znana po nizkih cenah. V naslednjem dnevu smo se nestrpnost bližali Portugalski oziroma Portu. Na poti nam je bil v pomoč navigator

(GPS), brez katerega bi se bistveno težje znašli. V Portu so nas na dogovorjenem kraju čakali gostitelji. To je bilo pred hotelom Gaia, kjer so spali mentorji.

PORTUGALSKA

Slika 2: Portugalska zastava

Portugalska leži v Južni Evropi, ob obali Atlantskega oceana na zahodni strani Iberskega polotoka. K njej spadajo še Azori in otok Madeira v Atlantskem oceanu.

Gospodarsko so bolj razvita obalna območja, manj pa kmetijska v notranjosti države. Turizem se naglo razvija.

Porto je drugo največje portugalsko mesto. Leži na obeh bregovih reke Douro, pet km pred njenim izlivom v morje. Staro mestno jedro je del svetovne dediščine Unesca. Tam med drugim lahko občudujemo romansko katedralo iz 12. stoletja, cerkve iz različnih obdobj, muzeje. Znameniti železni most Ponte Dom Luis I. povezuje staro mestno jedro z nasprotnim bregom, kjer se razprostira Vila Nova de Gaia z vinskimi kletmi. Vino, značilno za to območje, imenujemo portovec.

Slika 3: Porto ponoči

Slika 4: Staro mesto Porto

Slika 5: Prizor iz stare železniške postaje

BIVANJE V PORTU PRI VRSTNIKIH IN NJIHOVIH DRUŽINAH

Preden smo odpotovali, smo na Portugalsko poslali svoje slike, podatke in zanimivosti, da so se učenci z nami seznanili. Tako so nas lahko dodelili k družinam, s katerimi imamo podobna zanimanja. Za nas je bilo presenečenje, koga bomo dobili. Po treh dneh vožnje smo prispeli na v Porto. Tamkajšnje družine so nas sprejele odprtih rok z velikim veseljem. Portugalci so zelo odprti ljudje, družine pa so zelo povezane. Vsi so nas objemali, poljubljali in govorili, kako so veseli, da bomo pri njih preživeli teden. Družine so se zelo trudile. Vedno so nas stregli in spraševali, kaj želimo in če nam je udobno. Portugalsko so nam želeli predstaviti čim bolj pozitivno. Najprej smo se predstavili, potem pa so nas posedli v avtomobile in odpeljali. Že prvi dan so nam razkazali mesto Porto in še en del mesta, ki se imenuje Gaia. Družine so nam pokazale znamenitosti in zanimivosti. Videli smo zelo znan most, staro železniška postajo, reko in ladje, ki prevažajo vino Portovec. Vsi smo se z družinam takoj ujeli, čeprav jim angleščina ne gre preveč dobro. Portugalci so vedno dobro volje in nasmejani. Matere so gospodinje, zato v službo hodijo večinoma samo moški. Zjutraj matere pripravijo zajtrk, tako da cela družina zajtrkuje skupaj. Nato se otroci odpravijo v šolo, kjer imajo kosilo, saj imajo v šoli dopoldanski in popoldanski pouk. Zvečer se otroci vračajo domov. Njihov najpomembnejši obrok je večerja. Mama skuha veliko hrane in cela družina večerja skupaj. Večerjo imajo okoli 22h ali celo ob 23h. Po večerji gredo družine v kakšnem bar ali pa k starim staršem. Spati hodijo šele okoli 3h ponoči. Vsem, ki smo prišli tja se je to zdelo zelo pozno in ko smo jih povprašali zakaj tako, so nam odgovoril, da se na Portugalskem vse življenje odvija ponoči. Zjutraj dlje spijo in tako dlje vstanejo v šoli in v službi. Zato za zabavo in druženje izkoristijo noč. Ljudje na Portugalskem so zelo radodarni in odprti. Družine so zelo povezane in nasmejjane. Teden na Portugalskem je bil z njimi čudovit, saj so se trudili pa najboljših močeh, da bi nam Portugalsko predstavili kot odlično državo.

Slika 6, Slika 7: Učenci iz obeh portugalskih šol, ki so sprejeli nas in turške učence

KAKO SMO DOŽIVELI OBISK ŠOL

Obiskali smo dve šoli in tudi naši vrstniki, gostitelji prihajajo iz obeh dveh šol.

Matosinhos

Slika 8: Portugalski koordinator projekta Rui, v ozadju zastave sodelujočih dežel

Slika 9, Slika 10, Slika 11, Slika 12, Slika 13: Prizori iz prvega dopoldneva v šoli

Prvi dan smo obiskali šolo Matosinhos. Tam so nam predvajali predstavitveni posnetek Portugalske. Na posnetku smo imeli priložnost občudovati tudi kraje na Portugalskem, ki jih nismo obiskali. Poslušali smo tudi značilno portugalsko glasbo. Najbolj smo si zapomnili fado, ki je sicer malo bolj žalostna, pa vendar lepa. Te pesmi govorijo predvsem o hrepenenju žena in deklet, ki so veliko ostajale same doma, ker so njihovi možje in fantje odhajali na morje loviti ribe za preživetje družin.

Po posnetku smo se spoznali se z ostalimi učenci iz Portugalske, Češke, Finske in Turčije. Po krajšem počitku smo imeli voden ogled šole. Razkazali so nam vse razrede in potem smo šli na dejavnosti. Tam smo lahko plezali, se družili in igrali košarko. Po vseh dejavnostih smo lačni odhiteli v jedilnico in imeli kosilo. Po kosilu smo se z avtobusom odpravili do morja. Tam smo si ogledali plažo, se sprehodili ob morju in si ogledali mestno kulturno dediščino. Po končanem dnevu smo se odpravili nazaj k našim novim domovom.

Avintes

Naslednji dan smo sli v šolo Avintes. Tam smo si prav tako kakor na prejšnji šoli ogledali posnetek, imeli malico in šli na igrišče igrati košarko in nogomet. Ko smo končali igro, smo se sprehodili po soli in spoznali še veliko učencev. Po kosilu smo se odpravili v Gaia biološki park. Tam smo si ogledali različne vrste živali in rastlin, ki jih do takrat še nismo poznali.

Slika 14, Slika 15: Oglad druge šole

OBISK PARKOV POVEZANIH S TEMO PROJEKTA

Mestni park

Mesto Porto je zelo veliko. Prebivalcev ima toliko kot cela Slovenija skupaj. Zato jim park ob mestu, ki premore obsežne zelene naravne površine, veliko pomeni. Obiskali smo ga že prvo popoldne in tam naredili prvi skupinski posnetek.

Slika 16, Slika 17, Slika 18: Prizori iz parka ob mestu

Slika 19: Mentorice; dve češki in naša

São Jacinto Dunes Natural Reserve

Obisk Narodnega parka São Jacinto Dunes Natural Reserve priporočamo vsem ljubiteljem narave!

Obsega daljši obalni pas s peščenimi sipinami, majhnimi gozdovi in lagunami. Leži severno od letališča, mi smo se iz Porta peljali tja z avtobusom. Vožnja je trajala približno eno uro. Po Parku so speljane označene poti in opazovališča ptic. Le-te označujejo in omejujejo gibanje turistov, saj bi prosto tekanje po Parku motilo red vpeljan v skladu z naravovarstvenimi zahtevami. Od ptic smo opazovali več vrst sinic, galebov, potapljavke, morske race, mlakarice in druge. Prevladujoče rastlinske vrste pa so: topol, vrba, ločje, lišaji, bor.

Park je pravzaprav dolg rt. Morje na notranji strani rta je toplejše kot tisto na zunanji, ki je znano po tem, da je v primerjavi s toplimi temperaturami zraka kar mrzlo. Naravovarstveniki so dosegli to, da velik del te notranje obale ni pozidan. Težko se je bilo upirati interesom kapitala, vendar so dosegli, da je ta velik del zdaj varovano območje, park, v katerem lahko občudujemo lepo neokrnjeno morsko in obmorsko pokrajino. Tako varovana pokrajina je tudi pogoj, da se v njej ohranjajo rastlinske in živalske vrste in s tem biotska pestrost pokrajine.

GAIA - biološki park

Slika 20, Slika 21, Slika 22, Slika 23, Slika 24: Slika 25: Slika 26: Slika 27: Prizori iz parka Gaia

Biološki park smo obiskali podnevi in kasneje še ponoči. Smisel obiska v noči je bil učiti se "videti tudi v temi". Opazili in slišali smo stvari, ki jih podnevi ni bilo mogoče; npr. slišati nekaterih ptic. Podnevi smo naredili krog okoli parka tako, da smo lahko videli vse živali, ki tam živijo. Nato smo si ga ogledali še enkrat ponoči.

Razstava

Cilj našega dela je bil pripraviti razstavo. To smo tudi delali zadnji dan in sicer v šoli Matosinhos. Na razstavi naj bi bili prizori, ki ponazarjajo biotsko pestrost parka São Jacinto Dunes Natural Reserve. Slike smo izbirali tako, da so bili kot avtorji zastopani učenci vseh dežel in da so bile tudi čimbolj raznolike. Podnapise smo napisali v vseh petih jezikih, pa še v angleškem. Razstava bo v dveh letih obšla vse šole, odkoder prihajamo sodelujoči pri projektu. K nam prihaja v mesecu maju 2012. Na otvoritev so prišli tudi starši učencev, ki obiskujejo obe šole. Slavnostno sta jo otvorila češka mentorica, ki je tudi koordinatorica celotne dejavnosti - Gabriela in mentor iz portugalske šole Matosinhos - Rui.

Slika 28: Portugalska mentorica Ana in češka Gabriela

Slika 29: Otvoritev razstave

Razstava bo obiskala vse sodelujoče šole. Na našo šolo je prišla v mesecu marcu. Fotografije prikazujejo, kako so razstavljenе slike zgledale v naši šolski avli.

Slika 30, Slika 31, Slika 32, Slika 33: Portugalska razstava na naši šoli

POT DOMOV

Po enem najlepših tednov smo se morali posloviti od naših tako imenovanih "novih družin". Bilo nam je zelo težko, saj smo dobili nove prijatelje, brate, sestre. Zjutraj smo se zbrali pred biološkim parkom Gaia, kamor so nas pospremili naši novi prijatelji. Slovo je bilo dolgo, zato je bilo že kar pozno, ko smo se odpravili domov. Z nekaj najboljšimi prijatelji smo odšli v Gaia "shopping". V solzah smo zapustili Portugalsko in se podali proti težko pričakovani Barceloni, saj smo si jo imeli namen ogledati na poti domov. Prespali smo v mestu malce pred Bracelono, ki se imenuje Lleida. Noč je bila zelo zanimiva. Naslednji dan smo se odpravili v Barcelono. Ves dan smo si ogledovali to čudovito mesto in njegove značilnosti.

Slika 34: Sagrada Familia- znamenita katedrala v Barceloni

VTISI S POTOVANJA

Doživetje opisanega potovanja nam je bilo vsem veliko pomenilo. Navdušile so nas mnoge stvari:

- Najprej o varovanih območjih narave; spoznali smo, da se je potrebno zelo truditi, da se lepi deli narave ohranjajo v pristni podobi. Podobne stvari poznamo že od doma, saj nekateri od nas živimo prav v neposredni bližini Triglavskega narodnega parka. Videli smo, da se tudi drugod po svetu trudijo ohranjati lepote narave, ki pa so na Portugalskem drugačne. Smisel ohranjanja pa ni le lepota, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst vpliva na ravnovesje v naravi. Vsaka, tudi na prvi pogled neopazna rastlinska in živalska vrsta, ima za ekosistem velik pomen. Spoznavali smo tudi, da je ekologija zelo široko področje. Poleg skrbi za čisto okolje pomeni tudi skrb za ohranjanje živalskih in rastlinskih vrst in s tem življenjskih prostorov.
- Čeprav je bila osrednja tema našega potovanja spoznavati pomen ohranjanja biotske pestrosti, nam je doživetje nudilo tudi opazovanje drugega življenja; npr. kulturnih znamenitosti in ljudi, ki tam živijo. Največji del kulturnih znamenitosti je gotovo zbranih v starem delu mesta, ki je pod Unescovo zaščito. Ljudje so v primerjavi z nami in tudi vrstniki, ki smo jih v Portu spoznali (Iz Turčije, Finske in Češke) zelo temperamentni. Veliko se družijo med seboj, tudi mi smo se hitro navezali nanje. Imeli pa smo priložnost opaziti, da so prav tako strastni kot v izkazovanju pozitivnih čustev, strastni tudi v prepiranju. Češki učenci so se zdeli precej podobni nam, saj smo kmalu tudi z njimi navezali stike. Učenci iz Turčije so najprej delovali tako kot da jim ni vse všeč. Povedali so, da so se težko privadili hrani. Verjetno je bila zanje še precej bolj različna kot za nas. Nam je bilo všeč vse, kar so pripravili, čeprav je bilo malo drugače kot pri nas. Iz Finske so prišla sama dekleta. Na začetku so bila zelo tiha in zadržana, kljub temu so povedale, da so zelo zadovoljne.
- Celotno doživetje ni bila "samo učna priložnost", lahko bi pogledali na vse skupaj tudi, kako bi se tam počutili kot turisti. Sicer pa opisane naravne stvari – opisani

parki - privlačijo tudi turiste. Vsekakor pa določeni parki niso primerni za množični turizem, pač pa za bolj doživeti "alternativni". Na splošno je na Portugalskem veliko tudi množičnega turizma.

SKLEP

Na Portugalskem je bilo lepo. Malo težko smo se ponovno vživeli v šolo. "Stalo" nas je tudi kake malo slabše ocene zaradi manjkajočega tedna, ki pa smo jo potem tudi popravili. Pridobili pa smo tudi znanje in izkušnje, ki nam bodo še prišle prav. Predvsem so nam ostali lepi spomini in novi prijatelji, ki jih bomo še srečali. Nekateri od njih bodo prišli k nam v Bohinj naslednji maj (2013), ko bomo mi gostitelji vseh sodelujočih šol v tem projektu. Tudi mi jim bomo imeli marsikaj lepega pokazati. Najlepše fotografije iz vseh petih razstav pa bodo našle mesto na koledarju.

VIRI IN LITERATURA:

EU v šoli (2010). Ljubljana: Rokus Klett.

Natek, K. (2006). *Države sveta*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Fotografije: Arhiv OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica